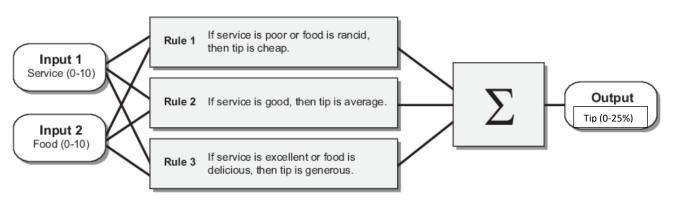
می خواهیم مسأله زیر را در python حل کنیم:

Dinner for Two a 2 input, 1 output, 3 rule system

کتابخانههای زیادی برای استفاده از منطق فازی در python وجود دارند، البته هیچ کدام از آنها جزء کتابخانههای استاندارد نیستند. کتابخانههایی مانند fuzzylogic ،skfuzzy ،fuzzylab ،simpful.

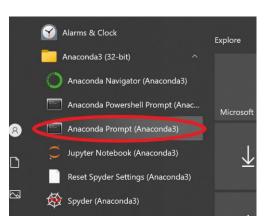
این کتابخانهها همگی در PyPi قرار دارند. PyPi یا Python Package Index، مخزنی نرمافزاری برای برنامهنویسی پایتون است که امکان استفاده از نرمافزارهایی که توسط جامعه پایتون نوشته شده است و توسط آنها در این مخزن به اشتراک گذاشته شده است را فراهم می کند.

هر بسته نرمافزاری که در این مخزن قرار دارد را باید ابتدا در محیط برنامهنویسی خود نصب کنیم.

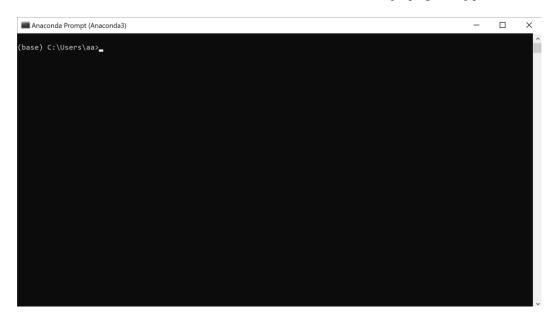
در ادامه برای برنامهنویسی این مسأله فازی از کتابخانه skfuzzy) scikit-fuzzy) استفاده می کنیم.

الف) مراحل نصب كتابخانه scikit-fuzzy

برای کار با پایتون باید برنامه AnaConda را نصب کرده باشید. یکی از قسمتهای این برنامه Anaconda Prompt است که در شکل زیر مشاهده می کنید:

بر روی آن کلیک کنید تا صفحه مربوط به آن باز شود:

در اینجا برای نصب هر package موردنظر که در PyPi وجود دارد، دستور

pip install <package-name>

را مینویسیم. (سیستم باید به اینترنت متصل باشد.)

پس باید دستور زیر را بنویسیم:

pip install scikit-fuzzy

و دکمه enter را فشار دهیم را دانلود و نصب برنامه در محیط پایتون انجام شود. از این مرحله به بعد میتوانیم از این کتابخانه در برنامههای پایتون خود استفاده کنیم.

ب) در ادامه به توضیح برنامه مربوط به سیستم فازی اشارهشده در محیط Jupyter Notebook میپردازیم.

skfuzzy بر اساس کتابخانه numpy پایتون عمل می کند، به همین دلیل باید آن را هم در برنامه import کنیم. همچنین control را import می کنیم تا برنامه را بهعنوان یک سیستم کنترلی بنویسیم.

```
import numpy as np
import skfuzzy as fuzz
from skfuzzy import control as ctrl
```

حالا دو متغیر ورودی و یک متغیر خروجی و بازه آنها را مشخص می کنیم(اولی کیفیت غذا، دومی کیفیت خدمات، و سومی میزان انعام را مشخص می کند:

```
quality = ctrl.Antecedent(np.arange(0, 11, 1), 'quality')
service = ctrl.Antecedent(np.arange(0, 11, 1), 'service')
tip = ctrl.Consequent(np.arange(0, 26, 1), 'tip')
```

اولی در بازه 0 تا 10، دومی در بازه 0 تا 10، امتیازاتی است که از کاربر گرفته می شود. سومی در بازه 0 تا 25، درصدی از قیمت غذا است که باید به عنوان خروجی برگردانده شود.

در مرحله بعد، توابع عضویت را مشخص می کنیم، اینجا همه را به صورت مثلثی تعریف کردهایم (با استفاده از تابع trimf):

```
quality['low'] = fuzz.trimf(quality.universe, [0, 0, 5])
quality['medium'] = fuzz.trimf(quality.universe, [0, 5, 10])
quality['high'] = fuzz.trimf(quality.universe, [5, 10, 10])

service['low'] = fuzz.trimf(service.universe, [0, 0, 5])
service['medium'] = fuzz.trimf(service.universe, [0, 5, 10])
service['high'] = fuzz.trimf(service.universe, [5, 10, 10])

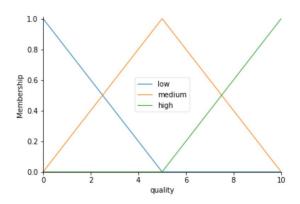
tip['low'] = fuzz.trimf(tip.universe, [0, 0, 13])
tip['medium'] = fuzz.trimf(tip.universe, [0, 13, 25])
tip['high'] = fuzz.trimf(tip.universe, [13, 25, 25])
```

نکته: برای تولید توابع عضویت، متدهای مختلفی در این کتابخانه تعریف شدهاند: trimf (تابع عضویت مثلثی)، trapmf (تابع عض ویت ذوذنقهای)، sigmf (تابع عضویت سیگموید) و

با دستورات زیر می توانیم نمودارهای آنها را مشاهده کنیم:

```
quality.view()
service.view()
tip.view()
```

مثلا خروجی مربوط به quality:

در مرحله بعد، rule ها را تعریف می کنیم:

این سه قانون را داشتیم:

- 1. If the food is poor OR the service is poor, then the tip will be low
- 2. If the service is average, then the tip will be medium
- 3. If the food is good OR the service is good, then the tip will be high.

که کد آنها معادل زیر میشود:

```
rule1 = ctrl.Rule(quality['low'] | service['low'], tip['low'])
rule2 = ctrl.Rule(service['medium'], tip['medium'])
rule3 = ctrl.Rule(service['high'] | quality['high'], tip['high'])
```

نکته) اگر جایی، بین قوانین به جای AND ،OR داشته باشیم، به جای k استفاده می کنیم.

حالا سیستم فازی خود را بر مبنای این سه قانون تعریف می کنیم:

```
tipping_ctrl = ctrl.ControlSystem([rule1, rule2, rule3])
```

سپس امکان شبیه سازی این سیتم فازی را به وسیله دستور زیر فراهم می کنیم:

tipping = ctrl.ControlSystemSimulation(tipping_ctrl)

حالا ورودیهای سیستم شبیهساز را وارد میکنیم:

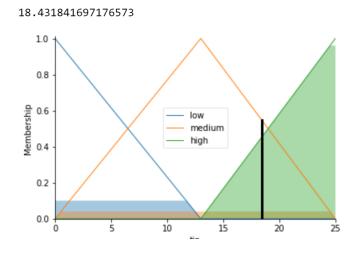
```
tipping.input['quality'] = 4.5
tipping.input['service'] = 9.8
```

کارهای لازم انجام شد و سیستم را اجرا می کنیم:

tipping.compute()

```
print(tipping.output['tip'])
tip.view(sim=tipping)
```

خروجی:

کد کامل آن در Jupyter:

Cell 1:

```
import import numpy as np
import skfuzzy as fuzz
from skfuzzy import control as ctrl

# New Antecedent/Consequent objects hold universe variables and membership

# functions
quality = ctrl.Antecedent(np.arange(0, 11, 1), 'quality')
service = ctrl.Antecedent(np.arange(0, 11, 1), 'service')
tip = ctrl.Consequent(np.arange(0, 26, 1), 'tip')

# Custom membership functions can be built interactively with a familiar,

# Pythonic API
```

```
quality['low'] = fuzz.trimf(quality.universe, [0, 0, 5])
quality['medium'] = fuzz.trimf(quality.universe, [0, 5, 10])
quality['high'] = fuzz.trimf(quality.universe, [5, 10, 10])
service['low'] = fuzz.trimf(service.universe, [0, 0, 5])
service['medium'] = fuzz.trimf(service.universe, [0, 5, 10])
service['high'] = fuzz.trimf(service.universe, [5, 10, 10])
tip['low'] = fuzz.trimf(tip.universe, [0, 0, 13])
tip['medium'] = fuzz.trimf(tip.universe, [0, 13, 25])
tip['high'] = fuzz.trimf(tip.universe, [13, 25, 25])
# You can see how these look with .view()
quality.view()
service.view()
tip.view()
cell 2:
# rule defenition
rule1 = ctrl.Rule(quality['poor'] | service['poor'], tip['low'])
rule2 = ctrl.Rule(service['average'], tip['medium'])
rule3 = ctrl.Rule(service['good'] | quality['good'], tip['high'])
cell 3:
tipping_ctrl = ctrl.ControlSystem([rule1, rule2, rule3])
tipping = ctrl.ControlSystemSimulation(tipping_ctrl)
# Pass inputs to the ControlSystem using Antecedent labels with Pythonic API
# Note: if you like passing many inputs all at once, use .inputs(dict_of_data)
tipping.input['quality'] = 4.5
tipping.input['service'] = 9.8
# Crunch the numbers
```

tipping.compute()

```
print tipping.output['tip']
tip.view(sim=tipping)
```

چند نکته:

نکته اول) قبلا و درمتن درس گفته بودیم، که سیستمهای فازی موارد مختلفی دارند که باید درباره آنها تصمیم گیری شود: آن موارد عبارت بودند از: Fuzzification ،Aggregation ،Implication ،F-norm و Defuzzification.

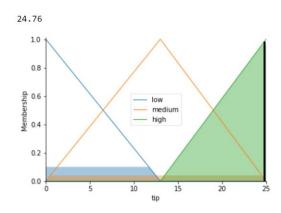
اما در skfuzzy مانند بسیاری دیگر از کتابخانههای فازی در زبانهای مختلف، همه چیز بر اساس inference ممدانی مشخص شده است و تنها میتوانید روش Defuzzification را تغییر دهید.

روشهای Defuzzification تعریفشده که حالت پیشفرض آنها که کد نوشتهشده در بالا هم بر اساس همان اجرا شد، Defuzzification الصت، عبارت هستند از: centroid، (max ،som(min of maximum) ،bisector ،mom(mean of maximum) of maximum)

برای تغییر روش دیفازی، دقیقا بعد از تعریف متغیر consequent، آن را مشخص می کنیم. در اینجا این متغیر tip است و یک حط کد به شکل زیر به برنامه اضافه شده است.

```
tip = ctrl.Consequent(np.arange(0, 26, 1), 'tip')
tip.defuzzify_method="mom"
```

این تنها تغییری است که در برنامه ایجاد شده است، و حالا با همان ورودیها، خروجی به شکل زیر تغییر می کند:

نکته دوم) skfuzzy امکان تعریف توابع عضویت مثلثی به صورت خودکار را هم فراهم می کند. مثلا می توانید به جای تعریف توابع عضویت quality دستور زیر را بنویسید:

quality.automf(3)

که 3 تابع عضویت تعریف می کند، به جای 3، امکان گذاشتن، عددهای 5 و 7 نیز وجود دارد.

نکته 3)

()dir تابعی در python است که لیست تمام ویژگیها و متدهای هر نوع object پایتونی را برمی گرداند. با نوشتن دستور زیر، قسمتی از خروجی آن را در ادامه مشاهده می کنید:

```
dir(fuzz)
['_INPLACE_MSG',
 '_STANDARD_MSG',
   _SKFUZZY_SETUP__',
   _all__',
  __builtins___',
   _cached__',
   file__',
  __loader__',
   ___
_name___',
    _package___',
   _path__',
   _spec__',
  __version__',
 '_cluster',
 '_defuzz',
 '_filters',
 '_fuzzymath',
  _image',
 '_intervals',
```

مثلا یکی از متدها fuzzy_add بود. با نوشتن دستور fuzz.fuzzy_add و سپس کلیک دکمههای shift+Tab+Tab خروجی زیر که توضیحی درباره عملکرد، ورودیها و خروجی این تابع است به ما داده می شود.

نکته 4) دیدیم که فقط توانستیم روش دیفازی را تغییر دهیم. اما روشی هم وجود دارد که بتوانیم، بقیه موارد را تغییر دهیم.

کل کد بالا را به شیوه سخت تری نیز می توانیم بنویسیم و در آن از شیء control استفاده نمی کنیم. چون از matplotlib.pyplot برای رسم نمودارها استفاده می کنیم.

```
import numpy as np
import skfuzzy as fuzz
import matplotlib.pyplot as plt
```

توابع عضویت را بهصورت مثلثی تعریف می کنیم (در اینجا هم می توانیم از روشهای دیگر استفاده کنیم):

```
qual_lo = fuzz.trimf(x_qual, [0, 0, 5])
qual_md = fuzz.trimf(x_qual, [0, 5, 10])
qual_hi = fuzz.trimf(x_qual, [5, 10, 10])
serv_lo = fuzz.trimf(x_serv, [0, 0, 5])
serv_md = fuzz.trimf(x_serv, [0, 5, 10])
serv_hi = fuzz.trimf(x_serv, [5, 10, 10])
tip_lo = fuzz.trimf(x_tip, [0, 0, 13])
tip_md = fuzz.trimf(x_tip, [0, 13, 25])
tip_hi = fuzz.trimf(x_tip, [13, 25, 25])
```

دو ورودی 4.5 برای کیفیت غذا و 9.8 برای کیفیت سرویس را بهصورت زیر به عنوان ورودی می دهیم:

```
qual_level_lo = fuzz.interp_membership(x_qual, qual_lo, 4.5)
qual_level_md = fuzz.interp_membership(x_qual, qual_md, 4.5)
qual_level_hi = fuzz.interp_membership(x_qual, qual_hi, 4.5)
serv_level_lo = fuzz.interp_membership(x_serv, serv_lo, 9.8)
serv_level_md = fuzz.interp_membership(x_serv, serv_md, 9.8)
serv_level_hi = fuzz.interp_membership(x_serv, serv_hi, 9.8)
```

حالا قوانين را به شكل زير فعال مى كنيم:

```
# Now we take our rules and apply them. Rule 1 concerns bad food OR service.

# The OR operator means we take the maximum of these two.

active_rule1 = np.fmax(qual_level_lo, serv_level_lo)

# Now we apply this by clipping the top off the corresponding output

# membership function with `np.fmin`

tip_activation_lo = np.fmin(active_rule1, tip_lo) # removed entirely to 0

# For rule 2 we connect acceptable service to medium tipping

tip_activation_md = np.fmin(serv_level_md, tip_md)

# For rule 3 we connect high service OR high food with high tipping

active_rule3 = np.fmax(qual_level_hi, serv_level_hi)

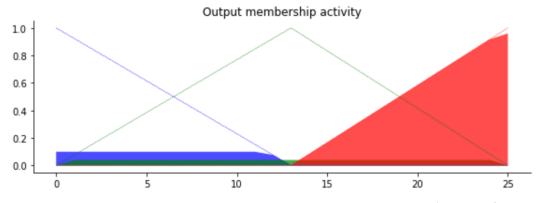
tip_activation_hi = np.fmin(active_rule3, tip_hi)

tip0 = np.zeros_like(x_tip)
```

با دستور زیر می توانیم نمودار آن را رسم کنیم:

```
# Visualize these universes and membership functions
fig, (ax0, ax1, ax2) = plt.subplots(nrows=3, figsize=(8, 9))
ax0.plot(x_qual, qual_lo, 'b', linewidth=1.5, label='Bad')
ax0.plot(x_qual, qual_md, 'g', linewidth=1.5, label='Decent')
ax0.plot(x_qual, qual_hi, 'r', linewidth=1.5, label='Great')
ax0.set_title('Food quality')
ax0.legend()
ax1.plot(x_serv, serv_lo, 'b', linewidth=1.5, label='Poor')
ax1.plot(x_serv, serv_md, 'g', linewidth=1.5, label='Acceptable')
ax1.plot(x_serv, serv_hi, 'r', linewidth=1.5, label='Amazing')
ax1.set_title('Service quality')
ax1.legend()
ax2.plot(x_tip, tip_lo, 'b', linewidth=1.5, label='Low')
ax2.plot(x_tip, tip_md, 'g', linewidth=1.5, label='Medium')
ax2.plot(x_tip, tip_hi, 'r', linewidth=1.5, label='High')
ax2.set_title('Tip amount')
ax2.legend()
# Turn off top/right axes
for ax in (ax0, ax1, ax2):
     ax.spines['top'].set visible(False)
     ax.spines['right'].set_visible(False)
     ax.get_xaxis().tick_bottom()
     ax.get_yaxis().tick_left()
plt.tight_layout()
```

خروجی:

حالا هر سه خروجی را تحمیع میکنیم:

```
aggregated = np.fmax(tip_activation_lo,np.fmax(tip_activation_md, tip_activation_hi))
```

حالا روش دیفازی را اعمال می کنیم:

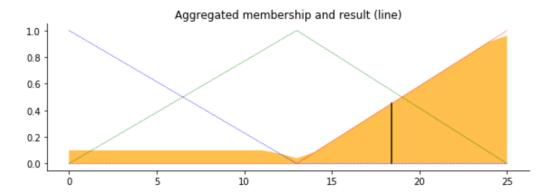
```
tip = fuzz.defuzz(x_tip, aggregated, 'centroid')
tip_activation = fuzz.interp_membership(x_tip, aggregated, tip)
```

حالا خروجی را رسم و مقدار دقیق انعام را به درصد مینویسیم:

```
fig, ax0 = plt.subplots(figsize=(8, 3))
ax0.plot(x_tip, tip_lo, 'b', linewidth=0.5, linestyle='--', )
ax0.plot(x_tip, tip_md, 'g', linewidth=0.5, linestyle='--')
ax0.plot(x_tip, tip_hi, 'r', linewidth=0.5, linestyle='--')
ax0.fill_between(x_tip, tip0, aggregated, facecolor='Orange', alpha=0.7)
ax0.plot([tip, tip], [0, tip_activation], 'k', linewidth=1.5, alpha=0.9)
ax0.set_title('Aggregated membership and result (line)')
# Turn off top/right axes
for ax in (ax0,):
    ax.spines['top'].set_visible(False)
    ax.spines['right'].set_visible(False)
    ax.get_xaxis().tick_bottom()
    ax.get_yaxis().tick_left()
plt.tight_layout()
print(tip)
```

خروجی:

18.43077521848353

نتایج به نتایج کد قبلی بسیار نزدیک اما با تفاوتی جزئی است.

حالا كل كد را كه در Jupyter نوشته شده است، مشاهده مي كنيم:

Cell 1:

import numpy as np
import skfuzzy as fuzz
import matplotlib.pyplot as plt

Generate universe variables

* Quality and service on subjective ranges [0, 10]

* Tip has a range of [0, 25] in units of percentage points

```
x_qual = np.arange(0, 11, 1)
x_serv = np.arange(0, 11, 1)
x_{tip} = np.arange(0, 26, 1)
# Generate fuzzy membership functions
qual_lo = fuzz.trimf(x_qual, [0, 0, 5])
qual_md = fuzz.trimf(x_qual, [0, 5, 10])
qual_hi = fuzz.trimf(x_qual, [5, 10, 10])
serv_lo = fuzz.trimf(x_serv, [0, 0, 5])
serv_md = fuzz.trimf(x_serv, [0, 5, 10])
serv_hi = fuzz.trimf(x_serv, [5, 10, 10])
tip\_lo = fuzz.trimf(x\_tip, [0, 0, 13])
tip_md = fuzz.trimf(x_tip, [0, 13, 25])
tip_hi = fuzz.trimf(x_tip, [13, 25, 25])
# Visualize these universes and membership functions
fig, (ax0, ax1, ax2) = plt.subplots(nrows=3, figsize=(8, 9))
ax0.plot(x_qual, qual_lo, 'b', linewidth=1.5, label='Bad')
ax0.plot(x_qual, qual_md, 'g', linewidth=1.5, label='Decent')
ax0.plot(x_qual, qual_hi, 'r', linewidth=1.5, label='Great')
ax0.set_title('Food quality')
ax0.legend()
ax1.plot(x_serv, serv_lo, 'b', linewidth=1.5, label='Poor')
ax1.plot(x_serv, serv_md, 'g', linewidth=1.5, label='Acceptable')
ax1.plot(x_serv, serv_hi, 'r', linewidth=1.5, label='Amazing')
ax1.set_title('Service quality')
```

```
ax1.legend()
ax2.plot(x_tip, tip_lo, 'b', linewidth=1.5, label='Low')
ax2.plot(x_tip, tip_md, 'g', linewidth=1.5, label='Medium')
ax2.plot(x_tip, tip_hi, 'r', linewidth=1.5, label='High')
ax2.set_title('Tip amount')
ax2.legend()
# Turn off top/right axes
for ax in (ax0, ax1, ax2):
  ax.spines['top'].set_visible(False)
  ax.spines['right'].set_visible(False)
  ax.get_xaxis().tick_bottom()
  ax.get_yaxis().tick_left()
plt.tight_layout()
cell 2:
# We need the activation of our fuzzy membership functions at these values.
# The exact values 6.5 and 9.8 do not exist on our universes...
# This is what fuzz.interp_membership exists for!
qual_level_lo = fuzz.interp_membership(x_qual, qual_lo, 4.5)
qual_level_md = fuzz.interp_membership(x_qual, qual_md, 4.5)
qual_level_hi = fuzz.interp_membership(x_qual, qual_hi, 4.5)
serv_level_lo = fuzz.interp_membership(x_serv, serv_lo, 9.8)
serv_level_md = fuzz.interp_membership(x_serv, serv_md, 9.8)
serv_level_hi = fuzz.interp_membership(x_serv, serv_hi, 9.8)
# Now we take our rules and apply them. Rule 1 concerns bad food OR service.
# The OR operator means we take the maximum of these two.
active_rule1 = np.fmax(qual_level_lo, serv_level_lo)
# Now we apply this by clipping the top off the corresponding output
```

```
# membership function with `np.fmin`
tip_activation_lo = np.fmin(active_rule1, tip_lo) # removed entirely to 0
# For rule 2 we connect acceptable service to medium tipping
tip_activation_md = np.fmin(serv_level_md, tip_md)
# For rule 3 we connect high service OR high food with high tipping
active_rule3 = np.fmax(qual_level_hi, serv_level_hi)
tip_activation_hi = np.fmin(active_rule3, tip_hi)
tip0 = np.zeros_like(x_tip)
# Visualize this
fig, ax0 = plt.subplots(figsize=(8, 3))
ax0.fill_between(x_tip, tip0, tip_activation_lo, facecolor='b', alpha=0.7)
ax0.plot(x_tip, tip_lo, 'b', linewidth=0.5, linestyle='--', )
ax0.fill_between(x_tip, tip0, tip_activation_md, facecolor='g', alpha=0.7)
ax0.plot(x_tip, tip_md, 'g', linewidth=0.5, linestyle='--')
ax0.fill_between(x_tip, tip0, tip_activation_hi, facecolor='r', alpha=0.7)
ax0.plot(x_tip, tip_hi, 'r', linewidth=0.5, linestyle='--')
ax0.set_title('Output membership activity')
# Turn off top/right axes
for ax in (ax0,):
  ax.spines['top'].set_visible(False)
  ax.spines['right'].set_visible(False)
  ax.get_xaxis().tick_bottom()
  ax.get_yaxis().tick_left()
plt.tight_layout()
cell 3:
# Aggregate all three output membership functions together
aggregated = np.fmax(tip_activation_lo,np.fmax(tip_activation_md, tip_activation_hi))
# Calculate defuzzified result
tip = fuzz.defuzz(x_tip, aggregated, 'centroid')
```

```
tip_activation = fuzz.interp_membership(x_tip, aggregated, tip) # for plot
# Visualize this
fig, ax0 = plt.subplots(figsize=(8, 3))
ax0.plot(x_tip, tip_lo, 'b', linewidth=0.5, linestyle='--', )
ax0.plot(x_tip, tip_md, 'g', linewidth=0.5, linestyle='--')
ax0.plot(x_tip, tip_hi, 'r', linewidth=0.5, linestyle='--')
ax0.fill_between(x_tip, tip0, aggregated, facecolor='Orange', alpha=0.7)
ax0.plot([tip, tip], [0, tip_activation], 'k', linewidth=1.5, alpha=0.9)
ax0.set_title('Aggregated membership and result (line)')
# Turn off top/right axes
for ax in (ax0,):
  ax.spines['top'].set_visible(False)
  ax.spines['right'].set_visible(False)
  ax.get_xaxis().tick_bottom()
  ax.get_yaxis().tick_left()
plt.tight_layout()
print(tip)
```

همانطور که در کدها مشاهده می کنید، کدهای cell2 و Cell3 اکثرا از numpy استفاده کردهاند و نه خود Skfuzzy. و این قسمتها جایی است که شما می توانید در صورت علاقه کد خود را بر اساس روش های inference دیگر تغییر دهید و یا روش T-norm و S-norm خود را تغییر دهید.

یعنی قسمتهایی که در زیر مشخص شدهاند:

```
Serv_tevet_to = Tuzz.thterp_memberShtp(x_serv, serv_to, 9.8)
serv_level_md = fuzz.interp_membership(x_serv, serv_md, 9.8)
serv_level_hi = fuzz.interp_membership(x_serv, serv_hi, 9.8)
# Now we take our rules and apply them. Rule 1 concerns bad food OR serv
                                            of these two.
active_rule1 = np.fmax(qual_level_lo, serv_level_lo)
# Now we apply this by clipping the top off the correspond:
# membership function with `np.fmin
tip_activation_lo = np.fmin(active_rule1, tip_lo) # removed entire
# For rule 2 we connect acceptable service to medium tipping
tip_activation_md = np.fmin(serv_level_md, tip_md)
# For rule 3 we connect high service OR high food with high tipp
active_rule3 = np.fmax(qual_level_hi, serv_level_hi)
tip_activation_hi = np.fmin(active_rule3, tip_hi)
      nn_zeros_like(x_tip)
# Visualize this
fig, ax0 = plt.subplots(figsize=(8, 3))
ax0 fill between(x tin tin0 tin activation lo facecolor='b' alpha=0
```

```
38]: N. # Aggregate all three output membership functions together
aggregated = np.fmax(tip_activation_lo,np.fmax(tip_activation_md, tip_activation_hi))
# Calculate defuzzified result
tip = fuzz.defuzz(x tip, daggregated, 'controid')
```

البته کتابخانههایی در زبانهای دیگر وجود دارند که متدهای بیشتری برای S-norm ،T-norm و inference method در اختیار شما قرار می دهند.

منبع اصلى:

https://pythonhosted.org/scikit-fuzzy/